

INDUSTRIJSKO-GOSPODARSKI PREGLED

Uređuje: Dušan Ražem

Hrvatska farmaceutska industrija

Istraživanja i razvoj u Hrvatskoj

Informiranost tvrtki u narednom razdoblju morala bi se intenzivno mijenjati kako bi sredstva namijenjena privatnom sektoru za istraživanje i razvoj (I&R) bila što bolje iskorištena kroz projekte koje će, uz aktivnosti I&R, omogućavati i komercijalizaciju proizvoda i usluga hrvatskih tvrtki na domaćem i inozemnom tržištu. Naime, treći Izvještaj o aktivnostima istraživanja i razvoja, koji je objavila konzultantsko-revizorska tvrtka Deloitte, pokazuje kako svi dionici hrvatskog gospodarstva nisu dovoljno upućeni u postojanje poticaja i bespovratnih sredstava za I&R. Sonja Ifković, direktorica u Deloitteu zadužena za istraživanje i razvoj, kaže kako se prema istraživanju koje je provedeno tijekom prve polovine godine i u kojem je sudjelovalo 411 tvrtki iz Bugarske, Češke, Estonije, Hrvatske, Latvije, Litve, Mađarske, Poljske, Rumunjske, Slovenije i Slovačke, daje zaključiti da je potrebno uložiti veći trud kako bi dionici shvatili nužnost i neminovnost istraživanja i razvoja kao elementarnog pokretača daljnjeg gospodarskog razvoja i povećanja konkurentnosti. "Trend bi se svakako trebao mijenjati ka povećanju participiranja tvrtki u projektima koji će biti sufinancirani putem sredstava iz fondova Europske unije s obzirom na to koje se mogućnosti Hrvatskoj nude, posebice od sredine 2015. godine kada se očekuje otvaranje javnih poziva za projekte ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije", istaknula je. Izvještaj pokazuje kako je 21 % tvrtki u 2014. ulagalo više od 10 % u istraživanje i razvoj. Zatim, 23 % njih ulagalo je manje od 1 %, a 17 % između 1 i 3 %. Posebice je zanimljivo kako 4 % nije ulagalo u aktivnosti I&R, a 12 % tvrtki ne može odrediti razinu tih ulaganja. "U Hrvatskoj se u istraživanje i razvoj ulaže 0,75 % BDP-a, a cilj EU-a je do 2020. godine tu razinu povećati na 3 %. Trenutačno, prosjek Europske unije je 2,03 %, a SAD-a 2,75 % BDP-a", napomenula je Sonja Ifković dodajući da kada je riječ o ovoj godini, ohrabruje činjenica kako gotovo 90 % hrvatskih tvrtki namjerava razinu ulaganja u istraživanje i razvoj kratkoročno povećati. "Taj postotak je nešto veći od onog u regiji u kojoj je istraživanje provedeno i gdje u prosjeku 85 % tvrtki planira kratkoročan porast ulaganja", kazala je Sonja Ifković.

Po pitanju vanjskih čimbenika koji će utjecati na povećanje ulaganja u I&R u nadolazećoj godini ili dvije, tvrtkama se najznačajnijima čine dostupnost više vrsta potpora (novčane potpore, porezne olakšice...). Izvještaj pokazuje i to da je najzastupljenija mjera zaštite intelektualnog vlasništva između 48 ispitanih tvrtki u Hrvatskoj politika tajnosti, odnosno poslovna tajna (75 % ispitanika). Slijede autorsko pravo (42 %), zaštićeni znak odnosno žig (40 %), industrijski dizajn (21 %), dok svega 19 % ispitanika primjenjuje patente kao mjeru zaštite intelektualnog vlasništva. Patenti i dalje imaju značajno niži postotak u odnosu na regiju gdje oko 37 % ispitanih tvrtki patentira rezultate vlastitih istraživačko-razvojnih projekata. "Patent se kao mjera zaštite koristi 100 % jedino u prirodnim znanostima, dok je u svim ostalim područjima ta mjera zaštite znatno manja. To još uvijek pokazuje da se intelektualno vlasništvo ne štiti dovoljno mjerama koje su na raspolaganju, nego su to pretežito interne mjere predostrožnosti pred vlastitim zaposlenicima, kupcima i izvođačima", istaknula je. S obzirom na mogućnosti korištenja bespovratnih novčanih

potpora za istraživanje i razvoj, 33 % tvrtki odgovorilo je kako nije upoznato s time, dok 21 % jest i koristi neke novčane potpore. Iako trend pozitivno raste u smjeru smanjenja neinformiranosti tvrtki o mogućnostima bespovratnih potpora, još uvijek se ne može govoriti o zadovoljavajućem postotku budući da je među zemljama Srednje Europe jedino u Bugarskoj (39 %) i Rumunjskoj (38 %) veća neinformiranost tvrtki o bespovratnim sredstvima.

Važno je naglasiti kako među tvrtkama koje koriste potpore 43 % njih koristi one Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO) i potpore EU-a koje se dodjeljuju na centralnoj razini (npr. Obzor 2020 i Eurostars). Darko Liović, predsjednik Uprave HAMAG-BICRO-a, istaknuo je kako je uz aktivnosti I&R vrlo važna i komercijalizacija ideje. Stoga se trenutačno pregovara o osnivanju prvog hrvatskog fonda rizičnog kapitala, čija će sredstva pomoći u komercijalizaciji poslovnih ideja, naglasio je. Inače, Hrvatskoj je kroz Operativni program Konkurentnost i kohezija, točnije kroz Prioritetnu os 1, pod nazivom Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija, alocirano 665 milijuna eura (za privatni i javni sektor). Pored sredstava EU-a koja se dodjeljuju putem nacionalnih nadležnih tijela, Hrvatskoj su na raspolaganju i sredstva koja se dodjeljuju kroz okvirne programe poput Obzora 2020.

Izvor: Boris Odorčić, Privredni vjesnik 3884 od 6. 7. 2015.

JGL otvorio pogon Pharma Valley

Riječka farmaceutska tvrtka Jadran Galenski laboratorij završila je prvu fazu projekta Pharma Valley u Svilnom, u zaleđu Rijeke, ukupne vrijednosti 361 milijun kuna. Predsjednik Uprave

JGL-a Ivo Usmiani rekao je kako se tvrtka sada svrstava među vodeće proizvođače sterilnih farmaceutskih oblika – kapi, sprejeva i aerosola – u Europskoj uniji. Pharma Valley će JGL-u omogućiti realizaciju dugoročnih planova rasta i objediniti sve proizvodno-tehnološke lokacije. Investicijom su obuhvaćene obje lokacije tvrtke – Svilno 1, gdje se na 13 800 m² otprije nalaze proizvodni pogoni, laboratoriji, skladište i popratni sadržaji, te novu lokaciju, Svilno 2, koja se prostire na 79 000 m². "Prilikom planiranja nastojali smo pomiriti potrebe za povećanjem kapaciteta i povećati konkurentnost uvođenjem noviteta", objasnio je Mate Poropat, voditelj projekta Pharma Valley i izvršni direktor Farmaceutsko-tehničkih operacija u JGL-u. Proizvodni kapaciteti, koji su projektom podignuti za 45 milijuna jedinica proizvoda i sada iznose ukupno 104 milijuna jedinica, JGL-u će osigurati rast najmanje za sljedećih deset godina.

Privredni vjesnik 3885 od 13. 7. 2015.

13 milijuna eura za Rafineriju ulja Modriča

Novootvoreni blending centar Rafinerije ulja Modriča u vlasništvu ruske Optima Grupe predstavlja investiciju vrijednu 13 milijuna eura. Kako je priopćeno, radi se o jednom od najsuvremenijih blendinga u Europi za proizvodnju svih tipova motornih i industrijskih ulja.

Plan Rafinerije je da u ovoj godini proizvede oko 63 000 t baznih ulja i parafina te više od 11 000 t maziva i funkcionalnih tekućina.

Izvor: Privredni vjesnik 3886/3887 od 20. 7. 2015.

Problemi proizvođača cijevi za kanalizaciju i vodu

Hrvatske vode zbog investicija u infrastrukturu raspisat će u narednom razdoblju natječajne vrijedne 4,5 milijardi kuna. Dosta tih investicija odnosit će se na obnovu vodovodnih i kanalizacijskih cijevi, što je velika prigoda za hrvatske proizvođače. Hrvatska u tom dijelu industrije ima vrlo kvalitetne proizvođače. Nabrojiti ćemo tvrtke kao što su Krahe, Vargon, Drnišplast, Alpro ATT, Heplast-pipe i još nekoliko njih koji proizvode kvalitetne cijevi i pobjeđuju na međunarodnim natjecanjima.

Nažalost, naši investitori umjesto da uzimaju proizvode naših proizvođača koji su, prema njihovim riječima, cjenovno i kvalitetom konkurentni i koji pobjeđuju na međunarodnim natjecanjima, uzimaju proizvode inozemnih proizvođača posredstvom uvoznika. Još uvijek se prepričavaju slučajevi poput Drnišplasta, koji je dobio sredstva za obnovu, a u dvorište te tvornice ugrađene su cijevi iz inozemstva, ili poput kanalizacije u Vrgorcu, koja je opremljena opremom tvrtke iz regije koju vrgorački Krahe redovito pobjeđuje na međunarodnim natjecanjima.

Hrvatski proizvođači, a uglavnom se radi o proizvođačima polietilenskih i polipropilenskih cijevi, dok Alpro ATT ima čak i proizvodnju cijevi od polivinil klorida, imaju ukupno oko 500 zaposlenika. Ti proizvođači imaju dostatnu proizvodnju i kapacitet za Hrvatsku, a svi odreda su i izvoznici. Cijenom, kvalitetom i tehnologijom spadaju u sam vrh europskih proizvođača. Riječ je o perspektivnoj industrijskoj grani.

Problem projektiranja

Ivica Vuković, vlasnik i direktor vrgoračkog Krahe, koji uskoro seli proizvodnju u Zagvoz, tvrdi da je do sada raspisano natječaja u vrijednosti milijardu kuna od Poreča, Osijeka, Petrinje... i napravljeno je sve da niti jedan hrvatski proizvođač ne može proći na natječaju. Domaći proizvođači eliminiraju se već kod projektiranja. "Hrvatska ima najmanje pet tvornica koje su na svjetskoj razini, ali samo kod nas ne mogu proći, tako da mogu reći da će opstati samo oni koji budu izvozili. Recimo moje kolege iz Alpro ATT-a su vrhunski proizvođač PVC cijevi, ali sve je napravljeno da oni ne mogu sudjelovati na natječaju u Osijeku. Mi smo dobili posao na zagrebačkom aerodromu jer se radi o inozemnom privatnom investitoru", pojašnjava Ivica Vuković.

Neno Maršić, tehnički direktor Alpro ATT-a, tvrtke koja ima tvornice u Zaprešiću i Trogiru i izvozna je tvrtka, tvrdi da ni jedan hrvatski proizvođač ne može sudjelovati na natječaju koji raspisuje Hrvatske vode jer je, primjerice, natječaj vrijedan 38 milijuna kuna raspisan u Slavoniji napravljen tako da ni jedan naš proizvođač ne može sudjelovati. "Jednostavno se postave uvjeti natječaja koji pogoduju nekom određenom proizvođaču. Recimo, traže se cijevi od keramike koje se koriste kod otpadnih voda nuklearni, a naši to ne rade", ističe Maršić. Maršić kaže da su naši proizvođači konkurentniji nego inozemni i po cijeni i po kvaliteti.

HGK: dosta je loše prakse

Prema riječima pomoćnice direktora Sektora za industriju i IT HGK Gordane Pehneć Pavlović, Hrvatska gospodarska komora intenzivno radi s našim proizvođačima s jedne strane te s Hrvatskim vodama i Ministarstvom gospodarstva kako bi se napustila takva loša praksa. "Okupili smo hrvatske proizvođače kanalizacijskih i vodovodnih cijevi te ugovaramo sastanke s ministarstvima i Hrvatskim vodama tako da bi se ta loša praksa koja traje zadnjih 15 godina prekinula. Novac za te infrastrukturne projekte dolazi iz EU-a i ide preko Hrvatskih voda, tako da je šteta što dio tog

novca za izvršene poslove ne dobiju domaći proizvođači. Nama nije jasno da projektant projektira korištenje uvoznih cijevi a ne domaćih, iako su naše čak i cjenovno povoljnije. Pogotovo u vrijeme krize", kaže Gordana Pehneć Pavlović.

Sektor za industriju Hrvatske gospodarske komore u suradnji s udruženjem proizvođača plastičnih cijevi EU-a TEPPFA (The European Plastic Pipe and Fittings Association) te Ministarstvom zaštite okoliša održava niz radionica u hrvatskim gradovima čiji je cilj predstaviti industriju plastike kao propulzivnu granu industrije koja je odgovorna i održiva, što je moguće provjeriti i mjerenjem otiska koji proizvodnjom ostavlja u okolišu. Naime, na radionici je prikazan i projekt koji provodi Europska komisija o procjeni utjecaja industrije plastike na okoliš, posebice za plastične cijevi za vodu. Potrebno je istražiti koji materijal ima najmanje loš utjecaj na okoliš. "Projektom se mjere svi energenti i svi resursi koji se koriste za proizvodnju određenog proizvoda ali i njegovo zbrinjavanje, koje mora biti ekološko. U ovom dijelu konkretno se radi o plastičnim cijevima za kanalizaciju i vodu. Budući da se u projekt išlo vrlo studiozno, argumenti idu u korist industrije plastičnih cijevi koja koristi malo vode i malo energije te koje se može reciklirati. Zato plastična cijev koju proizvode naši proizvođači ima mnogo prednosti u odnosu na ostale. Na žalost, to kod nas još uvijek nije prepoznato, tako da naši proizvođači, a ima ih vrlo respektabilnih, ne dobivaju natječajne", ističe Gordana Pehneć Pavlović.

Održivo i povoljno

Kroz ovaj projekt, prema njezinim riječima, potrebno je vidjeti i uvjeriti se da proizvodi naših proizvođača nemaju loš utjecaj na okoliš, a da je u vrijeme recesije njihova prednost svakako povoljnija cijena, što mnogo znači kod infrastrukturnih projekata. "U svakom slučaju, cilj nam je da na natjecanjima pobjeđuju domaći proizvođači koji su cjenovno povoljniji, imaju ekološki prihvatljive proizvode, a kvalitetom su vrlo konkurentni. Zato nam nije jasno zašto se natječaji projektiraju da se ide na ruku uvoznicima, a ne domaćim proizvođačima", ističe Gordana Pehneć Pavlović.

Izvor: Privredni vjesnik 3885 od 13. 7. 2015.

Uspješna obnova proizvodnje u Aluminiju Mostar

Aluminij Mostar u prvom polugodištu ove godine zabilježio je pozitivne rezultate poslovanja u svim pogonskim jedinicama i do sada ima najbolju učinkovitost u potrošnji električne energije po proizvodnoj toni tekućeg aluminija. S 25 % isključenih elektrolitičkih ćelija stabilizirana je i za 2 % povećana proizvodnja od planirane, a proizvodnja čvrstog metala u pogonu Livnice za 4,6 % veća. U razdoblju od šest ovogodišnjih mjeseci uspješno je pokrenut rad u 20 elektrolitičkih ćelija. Aluminij je u prvom polugodištu proizveo 49 000 t aluminija prosječne čistoće od 99,76 %.

Izvor: Privredni vjesnik 3890 od 24. 8. 2015.

Predstavljamo tvrtku AD Plastik

Tvrtka AD Plastik je međunarodna grupacija i najveći hrvatski proizvođač plastičnih dijelova za autoindustriju. Ima osam društava odnosno proizvodnih lokacija u pet zemalja. Osim u Solinu AD Plastik ima tvornicu u Zagrebu, društva kćeri u Sloveniji i Srbiji te dvije tvornice u Rusiji. U sastavu AD Plastik Grupe su i pridružena društva – tvornice EAPS u Rumunjskoj, gdje AD Plastik ima vlasnički udjel od 50 %, i FADP Holding u Francuskoj, gdje ima udjel od 40 %. Samo u Hrvatskoj AD Plastik zapošljava 1280 radnika, pri čemu je za realizaciju novih projekata lani zaposleno još njih 350. Na razini Grupe u AD Plastik u zaposleno je 2300 radnika, ne računajući zajednička ulaganja u Rumunjskoj i Rusiji.

S Marinkom Došenom, predsjednikom Uprave AD Plastik Grupe, razgovarali smo o stanju na tržištu autodijelova te o poslovanju i planovima grupacije kojoj je na čelu.

Kakvi su poslovni rezultati AD Plastika u prvih šest mjeseci ove godine?

– U prvom polugodištu zabilježili smo rast prihoda od prodaje od 39 %. Od toga je u matičnom društvu zabilježen rast prihoda od prodaje od 53 % u odnosu na isto lanjsko razdoblje. S druge strane, unatoč padu prodaje novih automobila većem od 30 %, na ruskom tržištu smo ostvarili prihode na razini prethodne godine. Neto dobit u prvih šest mjeseci iznosila je 27 milijuna kuna. Lani smo u tom razdoblju ostvarili dobit od 3,3 milijuna kuna. Ostvarili smo planirani rast prihoda AD Plastik Grupe u 2015. i još uvijek stojimo pri očekivanjima o rastu prihoda od barem 12 % u ovoj godini.

Što je pridonijelo tom rastu?

– Glavni razlozi povećanju profitabilnosti su rast prihoda od prodaje, unapređenje ukupne troškovne efikasnosti te smanjenje udjela fiksnih troškova uslijed porasta iskorištenosti kapaciteta u Hrvatskoj, prije svega zahvaljujući realizaciji projekta Edison kojem je ovo prva

godina pune proizvodnje. AD Plastik ima jasnu strategiju daljnjeg rasta i širenja poslovanja s

ciljem da postane regionalni lider u razvoju i proizvodnji plastičnih materijala za autoindustriju. Najnoviji rezultati su nam dodatni motivator i potvrda da moramo nastaviti sa započetim promjenama kako bismo ostvarili svoje ciljeve.

Kakvo je stanje u autoindustriji i kako se to odražava na vaše poslovanje?

– Mi smo najvećim dijelom dobavljač europskih proizvođača automobila. Iako se europska autoindustrija oporavlja, što se pozitivno odražava i na naše poslovanje, pred nama su i dalje veliki izazovi. Neprekidno radimo na optimizaciji poslovnih procesa i povećanju efikasnosti poslovanja kako bismo i mi i naši kupci bili što konkurentniji na globalnom tržištu. Uvijek nastojimo pratiti trendove i izazove koje pred nas stavljaju naši kupci. Ove smo godine napravili značajan zaokret u upravljanju operativnim poslovanjem, pridajući veliku pozornost upravljanju troškovima i ulaganjima. Sve to radimo kako bismo povećali konkurentnost i opstali na tržištu. Usporedno, ulažemo u nove tehnologije i proizvode prateći svjetske trendove te potrebe postojećih i potencijalnih kupaca.

Koje probleme imate na pojedinim tržištima? Što vas smeta u Hrvatskoj?

– Svako tržište je specifično i nosi svoje probleme, ali s obzirom na to da je AD Plastik matično hrvatska tvrtka, možda je najvažnije istaknuti probleme s kojima se susrećemo u svojoj zemlji, gdje ostvarujemo više od 60 % prihoda cijele Grupe. Mi smo stopostotni izvoznik i nedvojbena je činjenica da svi izvoznici u Hrvatskoj imaju velike probleme s precijenjenom kunom te s visokim poreznim davanjima na što stalno upozoravamo.

Kakva je sada situacija na ruskom tržištu?

– Situacija se, nažalost, nije stabilizirala. Nestabilnost je rezultirala ozbiljnim poremećajima na tržištu, uključujući i potpuno povlačenje nekih proizvođača iz Rusije poput General Motorsa. Kako su se prestrojavanja dogodila i među našom konkurencijom, to nam je otvorilo priliku za povećanje tržišnog udjela i dobivanje novih kupaca, na čemu stalno radimo. Analitičari za 2015. prognoziraju smanjenje prodaje automobila u Rusiji veće od 25 %, na što je uvelike utjecao pad ruske rublje i porast kamata na kredite za kupnju vozila. Aktivno se prilagođavamo novim tržišnim

uvjetima uz efikasnije korištenje i optimizaciju instaliranih kapaciteta te stalno unapređujemo poslovne procese.

Možete li nešto reći o širenju suradnje s Fiatom i Chryslerom?

– Suradnja s Fiatom i Chryslerom započela je nominacijom za proizvodnju kanala za zrak, odnosno klimatizaciju u vozilu Fiat 500L u Kragujevcu, što je bio povod za investiranje u proizvodni pogon u Mladenovcu. Danas u Srbiji, uz tehnologiju puhanja, imamo tehnologiju brizganja, termooblikovanja krovova te proizvodnju netkanih tekstila kao sirovine za proizvodnju autotapeta i građevinskih izolacija. Uspješna realizacija posla s Fiatom bila je podloga za osvajanje nominacija za proizvodnju rukohvata za vozila Fiat i Chrysler, te većih

brizganih pozicija. U narednom razdoblju planiramo rast realizacije poslova s Fiat Chrysler Grupom i u ostalim tehnologijama.

Kakvi su vam lanjski poslovni rezultati?

– Rezultati AD Plastik Grupe za prošlu godinu bili su ispod očekivanih. Dobit nam je iznosila 4,9 milijuna kuna. Lošiji rezultati su ponajprije posljedica situacije u Rusiji, gdje su objektivne

tržišne okolnosti rezultirale značajnim smanjenjem prodaje automobila. Osim pada prodaje automobila, na rezultate našeg poslovanja direktno je utjecalo slabljenje tečaja ruske rublje. Uz to, i uhodavanje serijske proizvodnje velikog broja razvojnih projekata te novih proizvoda na tržištima Hrvatske i Srbije umanjilo nam je planiranu stopu profitabilnosti u prošloj godini. U 2014. AD Plastik Grupa zabilježila je porast prihoda od prodaje od 6,4 % u odnosu na 2013., i to u prvom redu zbog rasta prodaje u Hrvatskoj.

Možete li nešto više reći o projektu Edison?

– Novi Renault Twingo, Smart 2S i Smart 4S, poznatiji kao projekt Edison, krenuli su uspješno u serijsku proizvodnju i za sada smo zadovoljni njegovom provedbom. U tom projektu sudjelujemo kroz najveći dio bojenih i nebojenih dijelova eksterijera (kao što su branici, blatobrani, poklopci prtljažnika i blatarice), zatim kroz sve važnije složene dijelove interijera (instrument-ploče i obloge vrata), kao i neke tehničke dijelove, točnije, ventilator hlađenja motora. Prva godina pune proizvodnje automobila iz projekta Edison, uz oporavak europskog tržišta, očekivano se pozitivno odrazila na poslovanje naše tvrtke. Veliki investicijski ciklus je iza nas tako da u narednom razdoblju očekujemo povrat tih investicija kroz uspješne realizacije ključnih projekata.

Kolika su vaša dosadašnja ulaganja?

– Prije svega želim naglasiti specifičnost autoindustrije zbog njene cikličnosti. U autoindustriji postoji određeno razdoblje ulaganja, nakon kojeg slijedi proizvodnja i prodaja koja ovisi, pak, o životnom vijeku modela vozila. Od 2012. do 2014. godine AD Plastik je realizirao veliki investicijski ciklus u cilju povećanja proizvodnih kapaciteta u postojećim tehnologijama i unapređenja procesa, a opravdan je dugoročnim poslovnim ugovorima te rastom realizacije. Samo za potrebe projekta Edison u Hrvatskoj smo investirali oko 20 milijuna eura. Veći dio investicija se odnosio na ključne infrastrukturne projekte povećanja kapaciteta te podizanja kvalitete proizvodnje, poput izgradnje nove robotizirane lakirnice u Zagrebu. Osim ovog projekta, tu su i projekti na ruskom tržištu: Novi Logan i Sandero, Novi Duster, Captur, Mitsubishi Outlander, Nissan..., kao i u našim tvornicama u Rumunjskoj i Srbiji.

Koje poslove uskoro očekujete?

– AD Plastik je moderna tvrtka s dugogodišnjom tradicijom, koja ulaže u razvojne tehnologije i kao takva je prepoznata na svjetskom tržištu. Unapređena je suradnja s Daimlerom te je, temeljem toga, dobivena i nominacija za dijelove bojenih eksterijera i interijera za vozila Smart Brabus čija serijska proizvodnja upravo

započinje. Na projekt Edison nastavlja se i razvoj proizvoda za elektrovozilo gdje smo nominirani za projekte, a početak serijske proizvodnje je planiran u srpnju 2016. Nastavljaju se i aktivnosti vezane za daljnje unapređenje rukohvata i netkanih tekstila za proizvodnju autotapeta za naše pogone u Rusiji, Srbiji i Rumunjskoj.

Tko vam je najveća konkurencija?

– Autoindustrija je vrlo specifična industrija, tako da su nam neke kompanije na pojedinim tržištima konkurenti, a na drugim partneri. Najveći konkurenti su nam tvrtke koje djeluju na istim tržištima i koje imaju sličan proizvodno-tehnološki portfelj, ali i globalne tvrtke višestruko veće od nas. S konkurencijom se dobro nosimo jer imamo ugled i mjesto u obitelji proizvođača autodijelova kao pouzdana, kreativna i inovativna kompanija koja je kvalitetan, konkurentan i poželjan partner i takav imidž moramo zadržati i kontinuirano poboljšavati. Educiran, kompetentan i iskusan kadar temelj su kvalitete i uspješnosti našeg poslovanja.

Kako opstati u sektoru autoindustrije?

– Ključan generator rasta i opstanka na zahtjevnom tržištu autoindustrije su kontinuirana poboljšanja kvalitete proizvoda te stalno praćenje ulaganja u razvoj postojećih i novih tehnologija. Jedino na taj način može se osigurati potrebna konkurentnost za opstanak i rast. Troškovna disciplina, racionalizacija i inovacije s primarnim ciljem smanjenja troškova proizvodnje današnji su standard u autoindustriji.

Izvor: Privredni vjesnik 3891 od 31. 8. 2015.

Polimeri: previše vrijedni za bacanje

Još početkom 20. stoljeća znanstvenici su pokušali pronaći proizvod kojim bi se olakšali manipulaciju i oblikovanje, proizvod koji bi bio jednostavniji za obradu i primjenu, otporniji, manje se trošio i bio lakši. Prvi rezultat tih istraživanja bio je fenol-formaldehid ili, popularnije, poznati bakelit koji je sintetiziran 1907. godine. Najraširenije vrste plastike, poput polietilena od kojega se prave vrećice, polivinil-klorida ili PVC-a od kojeg se rade cijevi, ali i umjetna koža i najlon, proizvedene su prije 1950. godine. I dok se stariji sjećaju telefonskih aparata napravljenih od te prve plastike, većina mlađih kad razmišlja o plastici, razmišlja o bocama i PVC vrećicama, ali i utjecaju plastike na okoliš. No istrošeni plastični i gumeni proizvodi mogu se upotrijebiti kao vrijedan otpad koji je moguće reciklirati ili ponovno upotrijebiti. Plastika i guma ne onečišćuje okoliš nego to čini čovjek, upozoravaju stručnjaci.

Proizvodi od polimera su napredni materijali koji su promijenili i unaprijedili naš život. Ti materijali su, zahvaljujući razvoju i novim tehnologijama, otvorili velike mogućnosti za stvaranje novih proizvoda, a njihov inovativni potencijal još nije potrošen. To pokazuje i sve veći kontinuirani rast proizvodnje polimera iz godine u godinu. I domaća industrija plastike raste i jedna je od rijetkih gospodarskih djelatnosti koja u Hrvatskoj bilježi pozitivne pomake. Prema statističkim podacima, rast je stao samo u kriznim godinama 2009. i 2010. No već u 2011. kriza je prebrođena te je ponovno zabilježen rast. Proizvodnja polugotovih i gotovih proizvoda od plastike i gume u 2014. godini iznosila je 158 577 t, dok je 2006. godine iznosila 96 790 t, što znači da je ova gospodarska grana od 2006. godine ostvarila rast od 39 %. U ovoj je grani industrije u Hrvatskoj registrirano 615 tvrtki, što čini 5,6 % ukupno registriranih tvrtki u prerađivačkoj industriji.

Primjena plastike je vrlo raznolika i omogućila je napredak u mnogim industrijskim granama, poput zrakoplovstva, autoindustrije, elektronike i komunikacija, pakiranja, a u posljednje vrijeme i u medicini. Visokotehnološki plastični materijali postali su najbolje rješenje u ekonomskom, ekološkom i socijalnom smislu jer dokazuju svoju eko-učinkovitost na mnogo načina. Primjeri za

to su učinkovito izolirane zgrade, lagana i sigurna ambalaža, lakši i tiši automobili. Plastika omogućava i uporabu energije sunca i vjetra, no tako široka primjena u konačnici dovodi do stvaranja i velike količine otpada. Ipak, polimeri su izvrsni proizvodi za recikliranje i previše vrijedni da bi ih se bacilo u otpad. Postoje različiti načini zbrinjavanja otpadne plastike, a proizvođači plastike već se niz godina aktivno zalažu za sustav koji bi omogućio kvalitetno zbrinjavanje njihovog otpada od plastike.

Gorivo od plastike

Kako kaže pomoćnica direktorice Sektora za industriju Hrvatske gospodarske komore i tajnica Udruženja industrije plastike i gume pri HGK-u Gordana Pehneć Pavlović, odvojenim prikupljanjem i kvalitetnim sortiranjem moguće je dobiti sekundarnu sirovinu za proizvodnju novih proizvoda ili raspoloživu energiju - odnosno alternativno gorivo u industriji, te se na taj način može pridonijeti učinkovitoj uporabi ovog resursa. "Odlagališta su najmanje poželjna opcija zbog emisija stakleničkih plinova kao i bacanja vrijedne sekundarne sirovine i energije, stoga je najpoželjnija opcija recikliranje, kompostiranje i energetska uporaba", kaže Gordana Pehneć Pavlović.

Takav je otpad pogodan za sve opcije zbrinjavanja: od ponovne uporabe, preko reciklaže u koju mogu ići, primjerice, industrijski filmovi i PET-boce, do uporabe, bilo kemijske ili energetske, koja se preporučuje za miješani i nečisti otpad te složene materijale. "Industrija se želi uključiti u rješavanje problema upravljanja otpadom od plastike i gume i ponuditi svoja znanja da bi se vrijedna sekundarna sirovina maksimalno iskoristila. Stoga se zalažemo za destimulaciju ili čak i zabranu odlaganja takvog otpada na odlagališta", napominje Gordana Pehneć Pavlović.

Upravo tom tematikom bavit će se i 10. međunarodna konferencija Cirkularna ekonomija i industrija plastike i gume koja će se u Zagrebu, u Vijećnici HGK-a održati u listopadu i na kojoj će sudjelovati gosti iz Europske komisije, kao i predstavnici komunalnih poduzeća i industrije iz Hrvatske i Europske unije.

Izvor: Krešo Sočković, Privredni vjesnik 3891 od 31. 8. 2015.

Propala prodaja Cinkarne Celje

Konzorcij vlasnika koji se udružio radi prodaje 71 % udjela u celjskoj Cinkarni odlučio je prekinuti postupak jer prispjele ponude nisu ispunile očekivanja. Za kupnju su zanimanje iskazali austrijski Treibacher Industrie, poljski Grupo Azoty i američka investicijska tvrtka The Gores Group. Problemi proizašli iz zagađenja okoliša u proizvodnom vijeku Cinkarne bitno su djelovali na konkurentnost postupka i visinu ponuda, objavila je Modra zavarovalnica, jedna od članica prodajnog konzorcija.

Izvor: Privredni vjesnik 3892 od 7. 9. 2015.

Dobit Krke veća pet posto

U prvom polugodištu Krka je ostvarila 600 milijuna eura prihoda od prodaje i 112 milijuna eura čiste dobiti. Rusija je za Krku i dalje najveće tržište, a Zapadna Europa tržište s najvećim rastom (33 %). Manju prodaju od lanjske Krka je imala u Rumunjskoj, Hrvatskoj i Srbiji.

Izvor: Privredni vjesnik 3892 od 7. rujna 2015.

Novi zamah kemijske i srodnih industrija u Sisku

U poslovnoj 2014. na području Sisačko-moslavačke županije ukupni prihodi poduzetnika bili su veći za 0,7 % i iznosili 8,7 milijardi kuna, dok su ukupni rashodi veći za 1,9 % i iznose 9,1 milijardu kuna. Konsolidirani financijski rezultat Županije je ne-

gativan, minus je iznosio 420 milijuna kuna. Ipak, većina poduzetnika poslovala je s dobiti. U Županiji je 1109 poduzetnika, odnosno njih oko 63 % poslovalo s dobitkom, dok je 648 poduzetnika ili 37 % poslovalo s gubitkom. Najveći utjecaj na negativan financijski rezultat imali su poduzetnici s područja Kutine (ponajprije Petrokemija).

Na području Siska i Sisačko-moslavačke županije u posljednjih nekoliko godina, uz niz problema koje je gospodarska kriza dodatno ojačala, ipak su zabilježeni pomaci u ulaganjima koja su bitna jer se radi o nositeljima gospodarskog razvoja, ocjenjuje Brankica Grd, direktorica HGK-ŽK Sisak. Riječ je o investiciji u modernizaciju proizvodnje čelika u ABS Sisak, ulaganju u talionicu aluminijskih proizvoda Felis produkti, a planirana su nova ulaganja i u Viveru u Glini. U tijeku su i ulaganja koja u Glini provodi BE-TO Glina. HEP Proizvodnja, pak, potkraj godine u TE Sisak u proizvodnju se stavlja novi, treći blok, koji će omogućiti i ekonomičniju proizvodnju električne i toplinske energije. Taj treći blok financiran je prebijanjem klirinškog duga bivšeg SSSR-a prema bivšem SFRJ, odnosno duga Ruske federacije prema Hrvatskoj od 188 milijuna eura. Investicijski planovi TE Sisak usmjereni su na područje OIE-a. Potpisan je ugovor između HEP-a i izvođača radova (Đuro Đaković Holding i nizozemski HOST B.V.) o izgradnji kogeneracijske elektrane na biomasu BE-TO Sisak vrijednu 18,95 milijuna eura. "Razvoj gospodarstva Županije ide u smjeru promjene strukture industrije, što je vidljivo kroz neke tvrtke kao što su Applied Ceramics ili PharmaS u Popovači, a i dio najavljenih novih investitora dovest će do promjene u strukturi industrije, posebice u energetskom sektoru. Upravo su značajni pomaci postignuti u pojedinim gradovima, stoga vesele najave i dolasci investitora posebice u proizvodne djelatnosti", kaže Brankica Grd.

Nakon veoma dugo vremena milijunske investicije ponovno bi tako mogle stići u Sisak. DIV iz Samobora trebao bi ondje početi graditi prvu tvornicu betonskih pragova u Hrvatskoj. Tvornica će se prostirati na 13 ha, a sastojat će se od hale za proizvodnju, skladišta i površine potrebne za odlaganje pragova prije isporuke. Planirana investicija iznosi osam milijuna eura, a u prvoj fazi zaposlit će se 50 radnika. U pismu namjere ulagač se obvezao da će u prvoj godini uložiti 500 000 eura u pripremu zemljišta za izgradnju nove hale, a ostatak investicije se planira kroz godinu i pol. "U Sisak sam došao zahvaljujući njegovu dobrom prometnom položaju, industrijskoj tradiciji te riječnoj luci, ali prije svega zbog uvjerljivosti gradonačelnice Kristine Ikić Baniček, koja je bila uporna u nagovaranju da novu investiciju pokrenemo upravo ovdje", rekao je Tomislav Debeljak, vlasnik DIV-a, pri potpisivanju ugovora za gradnju tvornice. Najavio je da bi prvi pragovi mogli na tržište izaći potkraj 2017. godine.

Prema informacijama koje je Privredni vjesnik dobio od Brankice Grd, direktorice HGK-Županjske komore Sisak, drugi domaći ulagač bit će EPI Consulting iz Zagreba. S Gradom Siskom potpisao je ugovor o pravu gradnje postrojenja bioplinske elektrane od 300 kW na prostoru Južne industrijske zone. Nakon istraživanja područja Grada Siska o potencijalu sirovine za bioplinsko postrojenje, ustanovili su da ima dovoljno sirovine za postrojenje od 0,3 megavata. Za Sisak ovo neće biti samo novo zapošljavanje već i zbrinjavanje biorazgradivog otpada te razvijanje lokalnog gospodarstva i poljoprivrede, ocjenjuje Brankica Grd. Ovakvo rješavanje biorazgradivog životinjskog otpada putem bioplinskog postrojenja jedno je od najraširenijih ekoloških rješenja u Europi i svijetu. Riječ je o investiciji od 2,5 milijuna eura te otvaranju 15 novih radnih mjesta.

Treći sisački ulagač je talijanska tvrtka Mittelenergy, koja će graditi postrojenje na rasplinjavanje drvene biomase, instalirane snage pet megavata i procijenjene ukupne vrijednosti 80 milijuna eura. Kogeneracijsko postrojenje na rasplinjavanje drvene biomase gradit će se također u sisačkoj Južnoj zoni, na površini od 113 500 četvornih metara. Ovo ulaganje neće značiti samo kogeneracijsko postrojenje i zapošljavanje u tvornici nego uključuje i dodatni doprinos kroz kooperante kojima će biti osiguran otkup biomase, na koju će se kogeneracija pokretati. U prvoj fazi planirano je ulaganje od 20 milijuna eura i zapošljavanje 80 osoba, dok se do kraja investicije planira 80 milijuna eura ulaganja i 300 zaposlenih, uključujući kooperante. Tvrtka Mittelenergy dio je koncerna Danieli, koji u Sisku ima čeličanu ABS, u prostorima nekadašnjeg željezarskog giganta. Giuseppe Forlanelli, direktor Mittelenergyja, rekao je da mu je upravo čelnik Danielija predložio da uložiti u Sisak.

Četvrti veći ulagač je tvrtka Scateo iz Zagreba koja je iskazala interes za pokretanje investicijskog ciklusa za izradu postrojenja namijenjenih proizvodnji zelene energije, na čestici veličine 12 043 m². Tu bi trebala nastati proizvodna hala s pratećim sadržajima za izradu energetskih postrojenja. U prvoj fazi izgradila bi se hala na oko 700 do 1000 četvornih metara sa svom potrebnom opremom. U prvoj fazi planiraju zaposliti 15 radnika, a u drugoj fazi planira se još nekoliko hala takve ili slične proizvodnje, a to bi značilo i zapošljavanje još šezdesetak ljudi. Vrijednost radova u prvoj fazi je pola milijuna eura, dok bi za završetak druge faze trebalo izdvojiti oko dva milijuna eura. Sva četiri ulagača u Južnoj industrijskoj zoni potpisala su ugovor o pravu građenja. Treba napomenuti da postoji interes investitora i za ulaganja u poslovnim zonama drugih gradova i općina u županiji, međutim nisu u tako visokoj fazi realizacije, kaže Brankica Grd.

Izvor: Privredni vjesnik 3895 od 28. 9. 2015..